

Riigi Teataja

Ilmub tartvidust mööda.

Tolmetus ja tallus: Toompea loss (pahemas tilivas, alumisel korral). Kontor on avatud tella 1/29—1/22. Sealjamas lehe tellimiste vastutõdmine. Rõnetr.: tolmetus 445 ja kontor 232.

Tellimise hind: Tellijatele 50 numbrist eest 250 mrl., 100 numbrist eest 500 mrl. „Riigi Teataja“ üffitute numbrite müük on avatud Eesti Panga Lartu, Pärnu, Narva ja Rakvere osakonnas.

Kuulutuste ja teadaannete hind: Kohutuluutused suuruse peale loaatamata 100 marka. — Raotatud passide kuulutused 50 marka. — Muud kuulutused: iga m/m-riba 8 marka.

Nr. 101/102.

Teisipäetval, 16. juunil 1925 a.

Nr. 101/102.

II.

Sisu: Rahvusnimekirjade pidamise määru. Wähemusrahwuste kultuur-omawalitjuse korralduse määru. Eesti Wabariigi Saksa rahwuse kultuur-nõutogu walimise määru. Sundmääru korstnate pühkimise kohta Tapa alewis.

III.

Teadaanded muudatuste kohta Riigiloogu juhatusel koosseisus.

3. jsl. töötaitetõmismari ringhanna kinnitustameti teadaanne. — Posti peawalitjuse teadaanded.

II.

Wähemusrahwuste kultuur-omawalitjuse seaduse §§ 29 ja 30 põhjal Wabariigi Walitjuse poolt 8. juunil 1925 a. wastu wõetud

Rahvusnimekirjade pidamise määru.

(„R. L.“ nr. 31/32 — 1925 a., sead. nr. 9.)

I. Rahvusnimekirja pidamisel asutused.

§ 1. Rahvusnimekirjade pidawatels orgaanideks on: kultuur-walitus ja kohalikud kultuur-hoolekogud.

§ 2. Kultuur-walitjuses peetakse üldine rahvusnimekirja, kuna kohalikkudes kultuur-hoolekogudes — nende tegewusringkonnas elawate kultuur-omawalitjuse liikmete nimekirja peetakse.

II. Rahvusnimekirja pidamine.

§ 3. Rahvusnimekirja aluseks on wastawa wähemusrahwuse esimese kultuur-nõutogu hääleõigusliiklute walijate nimekirjad.

§ 4. Rahvusnimekirja kantakse peale selle:

1. Wastawasse rahwusse kuuluwad wähemalt 18 aastat wanad Eesti kodanikud nende kirjalikul teadaandel;
2. Rahvusnimekirjades seiswate kodanikkude alla 18 aasta wanused lapsed;
3. Rahte rahwusse kuuluwate wanemate alla 18 aasta wanused lapsed, kui üks

wanematest rahvusnimekirjas seisab ning teise wanema poolt lapse nimekirja üleswõtmise kohta kirjalik nõusolek esitatud;

4. Rahte rahwusse kuuluwate wanemate alla 18 aasta wanused lapsed, kui isa selles nimekirjas seisab ja laste rahwuse määramise suhtes wanemate wahel ei ole kokkulepet saawutatud.

§ 5. Jätklikel teadaandel esitatakse kohalikkudele kultuur-hoolekogudele, kes on kohustatud neid läbi waatama ja teadaandjat, kui ta seatud nõuetele wastab, rahvusnimekirja üles wõtma kahe nädala jooksul teadaande kättesaamise päewast arwates.

Jätklikele teadaandele tuleb juure lisada seaduslikus korras tõestatud ärakirjad rahwust-tõendawatest dokumentidest, kahes eksemplaris.

§ 6. Kui isiklik teadaanne rahwuse kohta lahku lähed teadaandja legitiimatsiooni dokumentides sisalduwatest andmetest, siis kantakse teadaandja rahvusnimekirja, kui ta esitab siseministeeriumi korraldusel wastawalt parandatud legitiimatsiooni dokumenti wõi siseministeeriumi poolt välja antud õienduse legitiimatsiooni dokumentis rahwuse suhtes tehtud paranduse kohta.

Märkus. Käesolewas paragrahwis tähendatud dokumentide parandamise asjus tuleb pöörduda kirjilikult kas osse-

kohe siseministeeriumi poole, või poliitset või poliitseijaoakondade ülemate kaudu. Palume lisatakse juure ära kirjalikult loetud dokumendist ja tarvilised tõendused rahwuse kohta.

§ 7. Rahwusnimekirjast kustutatakse maha vähemusrahwuse kultuur-omavalitsuse liikmed, kes:

- a) surma läbi lahkunud;
- b) Eesti kodakondsusest lahkunud;
- c) oma soovil vähemusrahwuse kultuur-omavalitsusest lahkuvad, sellest kirjalikult teatades kohalikele kultuur-hoolekogule;
- d) vähemusrahwuse kultuur-omavalitsuse liikmete lapsed (§ 3 p. p. 2 ja 3), kes 18 aastaseks saanud, kui nad ühe aasta jooksul ei ole registreerunud.

§ 8. Rahwusnimekirjad — üldine ja kohalikud — peetakse kahes jaos: esimesse (register A) kantakse sisse isikud, kes üle 18 aasta vanad ja teise (register B), alla 18 aasta vanad isikud.

§ 9. Rahwusnimekirjades märgitakse registreeritawate isiku kohta järgmised andmed:

- a) perekonnanimi ja nime (kui mitu nime, siis kõik, abielu- ja lesnaisel ka walilapsilise perekonnanimi);
- b) sündimiseaeg;
- c) perekonnaseis (abielus või mitte, lesk, lapsed kuni 18 a. vanaduseni);
- d) alaline elukoht.

§ 10. Üldisse rahwusnimekirja tehakse sissekandmised kohalikele kultuur-hoolekogude tegewuspiirkondade järgi. Selleks saadawad kultuur-hoolekogud kiga järgmise kuu 7. päewaks kultuur-walitsusele § 9 nõutud andmed isikute kohta, kes läinud kuu jooksul uuesti registreeritud, samuti ka teateid ettekulnad muudatustest nimetatud andmetes warem-registreeritud isikute kohta; jama korras teatatakse ka kultuur-walitsusele vähemusrahwuse kultuur-omavalitsusest lahkunute üle.

Samaks tähtsaks saadawad kultuur-hoolekogud siseministeeriumile sellekohaseid teateid uuesti registreeritud isikute kohta ühes ära kirjadega tähendatud isikute poolt esitatud teadaannetest ja rahwust-tõendawatest dokumentidest (§ 5).

§ 11. Alalise elukoha ülewõimimisest ühest kohaliku kultuur-hoolekogu tegewuspiirkonnast teise, teatab ülemineja kultuur-hoolekogule uue alalise elukoha järele.

Wõimane tähendatud kultuur-hoolekogudest kannab isiku oma rahwusnimekirja ja teatab ühtlasi sellest esimesele kultuur-hoolekogule, kes isiku oma rahwusnimekirjast maha kustutab.

§ 12. Teatab siseminister rewideerimisel või § 10, II lõikes ette nähtud korras või mōnel muul keel saadud andmete põhjal kultuur-hoolekogude või kultuur-walitsuse tegewuses rahwusnimekirjade kōlluseadmise asjas seaduse rikkumist, teatab ta sellest kultuur-walitsusele ja määrab tähtaja seadusliku korra maksmapanemiseks. Kui määratud tähtaja jooksul seaduse rikkumise kõrvaldamisest pole teatatud, on siseministril õigus pōrōduda, kahē nädala jooksul tähendatud tähtaja möödumisest arwates, protestiga rahukogusse administratiivkohtu korras ning ühtlasi seisma panna protesteeritud tegewust kuni kohtuotsuseni.

§ 13. Kultuur-walitsus on kohustatud korraldama vähemalt kord aastas rahwusnimekirjade rewideerimist.

Rewideerimise kohta seatakse kōllu sellekohane akt, mis ära kirjas esitatakse siseministrile.

§ 14. Kultuur-walitsus ja kultuur-hoolekogud on kohustatud riigi- ja omavalitsus-asutuste nõudmisel andma kõiki rahwusnimekirjades sisalduwaid teateid.

Kultuur-walitsusel ja kultuur-hoolekogudel on õigus riigi- ja omavalitsus-asutustelt rahwusnimekirja pidamiseks tarwilikke teateid saada.

Riigivanem J. Jaakson.

Siseminister Einbund.

Riigisekretär K. Terras.

Wähemusrahwuste kultuur-omavalitsuse seaduse §§ 29 ja 30 põhjal
Wabariigi Walitsuse poolt 8. juunil 1925 a. wastu wõetud

Wähemusrahwuste kultuur-omavalitsuse korralduse määrus.

(„R. T.“ nr. 31/32 — 1925 a., sead. nr. 9.)

I.

§ 1. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsuse ülesandeks on:

- a) Eesti Wabariigis wastawa vähemusrahwuse emakeelsete awalikkude ja eraspeasutuste organiseerimine, walitsemine ja järewalwe, ning
- b) selle vähemusrahwuse munde kultuur-ülesannete eest hoolitsemine ning selleks ollu kutsutud asutuste ja ettemõtete walitsemine.

§ 2. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsusel on õigus maksimate seaduste alusel omandada ja wōrōrandada warandust, sõlmida lepinguid, wōtta oma peale kohustusi, samuti esineda kohtus oma waranduslistes asjades

nõudjana või kohtjana, käies selle juures seaduste määruste järelse, mis valitussajutuste asjade kohta maksivad.

§ 3. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsus teostab tema võimuplirri kuuluvaid ülesandeid iseseiswalt, kuid alludes nende teostamisel maksvatele seadustele ja Wabariigi Valitsuse määrustele samas korras ja alustel, mis ette nähtud maaomavalitsuste kohta.

Järelewalwe wähemusrahwuse kultuur-omavalitsuse tegewuse üle kuulub sieministrile.

§ 4. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsusel on õigus kantsileimaku wõtta maakonnamomavalitsuste kohta maksvatele alustel.

§ 5. Tempelmaksu- ja postikulude suhtes allub wähemusrahwuse kultuur-omavalitsus samadele määrustele, mis maksivad omavalitsuste kohta.

§ 6. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsusel on piisat. Piisat kannab Wabariigi wappi ja pealkirjana asutuse ametlist nimetust riigikeeles, loomul korral ka wastawa wähemusrahwuse keeles ning kinnitatakse wastawa wähemusrahwuse kultuur-walitsuse ettepanekul sieministri poolt.

II.

§ 7. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsuse liikmeteks on kõik selle omavalitsuse poolt peetawatesse rahwus-nimekirjadesse üles wõetud Eesti kodanikud.

§ 8. Rahwusnimekirja wõiwad endid üles wõtta lasta wastawast rahwusest Eesti kodanikud, kes wähemalt 18 aastat wanad.

Rahwusnimekirjadesse üleswõetute lapsed kuni 18 eluaastani loetakse kultuur-omavalitsuse kuuluvaks wanemate järgi. Wanemate kahhe rahwuse või kahhe kultuur-omavalitsuse kuuluvusel otustatakse laste kuuluvust kultuur-omavalitsuse wanemate kokkuleppel. Kui kokkuleppele ei jõuta, kuulub laps sellesse rahwuse või kultuur-omavalitsuse, millesse kuulub isa.

Rahwusnimekirjadesse üleswõetute alaealised lapsed, kes 18 aastaseks saanud, loetakse kultuur-omavalitsuse mittekuuluvaks, kui nad ühe aasta jooksul ei ole endid registreerinud.

Märkus. Kultuur-omavalitsusel on õigus § 9 p. c põhjal lahkunute uuesti rahwusnimekirja üleswõtmisest keelduda.

§ 9. Rahwusnimekirjast kustutatakse maha, kes:

- a) surma läbi lahkunud;
- b) Eesti kodakondsusest lahkunud;
- c) oma soovil kultuur-omavalitsusest lahkunud.

Rahwuse korral oma soovil tuleb sellest kirjalikult wähemalt pool aastat ette teatada.

§ 10. § 9 p. p. b ja c põhjal kultuur-omavalitsusest lahkunud on kohustatud ühistel alustel kultuur-omavalitsuse kuuluvatega kuni eelarwe aasta lõpuni kultuur-omavalitsuse wastu kõiki rahalisi kohustusi täitma.

§ 11. Hääleõiguslikeks kultuur-omavalitsuse liikmeteks loetakse rahwusnimekirjas seiswad täisealised kodanikud, kellel õigus oia wõtta omavalitsuse ehituskogude walimistest.

III.

§ 12. Wähemusrahwuse kultuur-omavalitsuse orgaanideks on:

- 1) kultuur-nõukogu,
- 2) kultuur-walitsus ja
- 3) kohalikud kultuur-hoolekogud.

Kultuur-nõukogu ja kultuur-walitsuse asukohaks on Wabariigi pealinn.

§ 13. Kultuur-nõukogu koosneb 20 kuni 60 liikmest. Esimeste kultuur-nõukogude liikmete arvu kinnitab wastawate peatomiteede eelarwade põhjal sieministri ettepanekul Wabariigi Valitsus. Järgmiste kultuur-nõukogude koosseis määratakse kindlaks eelmiste kultuur-nõukogude poolt, enne nende wolituste tähtaja lõppu.

Kultuur-nõukogu walitakse 3-ks aastaks.

§ 14. Kultuur-nõukogu liikmete walimised toimetatakse selleskohaste Wabariigi Valitsuse poolt wähemusrahwuste kultuur-omavalitsuse seaduse §§ 23 ja 24 põhjal kinnitatud walimiste määruste alustel.

§ 15. Kultuur-nõukogu liikmed wõiwad kasu saada oma ametikohuste täitmise eest kultuur-nõukogu selleskohaste määruste või otjuste järelse.

§ 16. Kultuur-nõukogu liikmed ei või kultuur-walitsuse ametnikkudeks olla ega kultuur-walitsusega lepinguid teha. See kitsendus maksab ka nende perekonnaliikmete kohta. Grandite üle otustab kultuur-nõukogu oma koosolekul $\frac{2}{3}$ hääleteenamusega.

§ 17. Kultuur-nõukogu liige, kes ilma mõjwate põhjusteta kolmest koosolekust järgimööda ei ole oia wõtnud, arwatakse nõukogu liikmete hulgast lahkunuks. Tema asemele asutab kandidaat selles korras, nagu see ette nähtud kultuur-nõukogu walimiste määrustes.

§ 18. Kultuur-nõukogu on oma wõimkonnapiirides kultuur-omavalitsuse määravaks orgaaniks. Tema otustamise alla käiwad kõik kultuur-omavalitsuse puutuvad küsimused, täidesaatwate orgaanide walimine ja nende tegewuse järelse walwamine (Maakonnarandukogu koduford § 6).

§ 19. Kultuur-nõukogu koosolekud on järjekorralised ja eraforralised.

§ 20. Kultuur-nõukogu awamiskoozolekut juhatab kuni juhatusel walimiseni esimese kultuur-nõukogu walimiste peakomitee esimees. Kultuur-nõukogu esimese järjekorralise koozoleku kutsub kokku awamiskoozolekul walitud juhatus. Peale selle on kultuur-nõukogu koozolekute kokkukutsujaks ja kokkuteleku aja määraks kultuur-walitus.

§ 21. Kultuur-nõukogu järjekorralisi koozolekuid peetakse vähemalt kord iga aasta.

§ 22. Kultuur-nõukogu erakorralised koozolekud kutsub kokku kultuur-walitsuse poolt kas tema enese algatusel või $\frac{1}{3}$ nõukogu liikmete või rewisjonikomisjoni kirjalikul nõudmisel. Kahel wiimasel juhul tuleb nõukogu kokku kutsuda mitte hiljem kui kahe nädala jooksul pärast nõudmise esitamist kultuur-walitsusele.

§ 23. Kultuur-nõukogu koozolek on otsuswõimuline, kui vähemalt pool nõukoguliikmetest koos on.

§ 24. Kultuur-nõukogu koozolekud on awalikud. Nende kinniseks kuulutamiseks on tarwis $\frac{3}{4}$ koozoliivate häälteenamust.

§ 25. Kultuur-nõukogu koozolekute ajast antakse awalikult teada kultuur-nõukogu poolt määratud korras.

Nõukogu liikmetele saadetakse aegsasti nimelised kutsed ja päewakord ülesantud elukohtade järgi.

§ 26. Kultuur-nõukogu koozoleku päewakorra seab kokku kultuur-walitus. Tema nõusolemiseta ei või nõukogu koozolekul otustada asju, mis tema poolt päewakorda ei ole wõetud.

§ 27. Kultuur-walitus wõtab asju kultuur-nõukogu koozoleku päewakorda kas oma algatusel või kohalikkude omawalitsuste ning jelskondliste organisatsioonide, kultuur-nõukogu liikmete ja eraisikute ettepanekul. Sise- ja haridusministrite poolt esitatud asjad on kultuur-walitus kohustatud päewakorda wõtma.

§ 28. Kultuur-nõukogu otsused tehakse liht-häälteenamusega.

Kaks kolmandikku häält kultuur-nõukogu liikmete seaduslikust arwust on tarwilik:

- 1) kultuur-omawalitsuse teostamiseks (wähem. kultuur-omaw. sead. § 27);
- 2) kultuur-omawalitsuse tegemise lõpetamiseks (kult.-omaw. sead. § 15 p. 1);
- 3) kultuur-omawalitsuses ametisolewate isikute kohtulikule wastutusele wõtmiseks.

§ 29. Kultuur-nõukogu otsused tehakse lahtisel hääletamisel. Kultuur-nõukogu juhatus ja kultuur-walitsuse liikmete walimised, ametnikkude wastutusele wõtmine, palga juu-

ruse ning abirahade määramine sünnib salajasel hääletamisel.

Salajast hääletamist tuleb ette wõtta ka teistes küsimustes, kui seda nõuawad $\frac{1}{4}$ koozolewate kultuur-nõukogu liikmete arwust.

§ 30. Kultuur-nõukogu koozolekut juhatab kultuur-walitsuse esimees või tema abi. Nende mõlema äraolekul walib kultuur-nõukogu oma keskelt koozoleku juhataja. Koozoleku awab niisugustel korradel koozolekul wiibiw kultuur-walitsuse liige või tema äraolekul kõige wanem koozolekul wiibiw nõukogu liige.

§ 31. Korrapidamine kultuur-nõukogu koozolekul on koozoleku juhataja hooleks. Temal on õigus kõnelejaid peatada, kahetunde hoiatuse järele sõna ära wõtta, koozoliivatele märkusi teha, korrale kutsuda, koozolekule ühe-aegsib määrata ja tarwilisel korral koozolekut lõpetada, kui koozoleku jätkamine koozoliivate või pealtkuulajate ülespidamise tõttu wõimaliks muutub. Kui koozoleku kestel korrarikkumisi pealtkuulajate poolt ette tuleb, võib juhataja publikumi lahkumist koozolekuruumist nõuda.

§ 32. Kultuur-nõukogu koozolekute protokollid peab kultuur-nõukogu sekretär või tema abi.

Märkus. Kultuur-nõukogu sekretäriks võib ka kultuur-walitsuse sekretär olla.

§ 33. Iga koozoleku protokoll pannakse koozoleku ruumis kolmeks päewaks välja. Selle aja jooksul on kultuur-nõukogu liikmetel õigus koozolekute otsuste ja oma kõnede kohta märkusi ja parandusi esitada.

Märkus. Kinniste koozolekute protokollid hoitakse sekretäri käes, kes nõukogu liikmete nõudmisel kohustatud on neid käesolewas paragrahwis ette nähtud tähtajal wiimastele läbiwaatamiseks ja paranduste ning märkuste tegemiseks välja andma.

§ 34. Kui kolme päewa jooksul protokollid kohta proteste ei ole esitatud, tunnistab kultuur-nõukogu koozoleku juhatus protokollid kinnitatuks. Juhatusel kohuseks on protokollid esitatud märkuste kohaselt parandada.

§ 35. Liikmete küsimuste esialgses läbiarutamiseks võib kultuur-nõukogu oma liikmetest komisjone moodustada.

§ 36. Kohalikkude küsimuste lahendamiseks ja korraldamiseks võib kultuur-nõukogu tarwiduse järele ellu kutsuda kohalikud kultuur-hooletogud, mille tegewuspiirkonnaks maakond ühes linnadega.

Wabariigi Walitsuse kinnitusel võib ellu kutsuda ühise kultuur-hooletogu mitme maakonna jaoks.

§ 37. Kultuur-hoolekogu moodustavad selle tegewuspiirkonnast walitud kultuur-nõukogu liikmed, kes ka enda seast kultuur-hoolekogu esimehe wõi juhatajase walivad.

§ 38. Kultuur-hoolekogud tegutseswad sellekohaste erijuhisbõrde alustel ja alluwad kultuur-nõukogu otsustele. Need juhisbõrid finnitatakse sisetministri ettepanekul Wabariigi Walitsuse poolt.

§ 39. Kultuur-nõukogul, tema komisjonidel, samuti kohalikkudel kultuur-hoolekogudel on õigus oma koosolekutele seletuste andmiseks asjatundjaid kutsuda.

§ 40. Kultuur-walitsuse ja kohalikkude kultuur-hoolekogude tegewust ja asjaajamist kontroleerib rewisjonikomisjon, mis kultuur-nõukogu poolt oma liikmete hulgast walitakse. Rewisjonikomisjoni liikmete arwu määrab nõukogu tarwiduse järele. Rewisjonikomisjonil on õigus asjatundjaid oma töödest osa wõtma kutsuda ja rewideerimist oma ühiskute liikmete hooleks anda.

§ 41. Kultuur-nõukogul on õigus § 1 tähendatud aladel sundmäärusi wälja anda, mis on kohustatawad kõikidele kultuur-omawalitsuse liikmetele. Need sundmäärused ei tohi wastolus seista maksimate seaduste määrustega.

Sundmäärused käiwad sisetministreeriumi kontrolli alla ja saadetakse sealt kohtuministreeriumi awaldamiseks „Riigi Teatajas“.

§ 42. Kultuur-nõukogu täidesaatwaks organiks on kultuur-walitsus (Maakonna-nõukogu kodukord § 29).

§ 43. Kultuur-walitsuse moodustawad vähemalt kolm kultuur-nõukogu poolt walitud liiget.

§ 44. Kultuur-walitsuse liikmed walitakse kultuur-nõukogu esimesel järjekorralisel koosolekul. Walitaks tunnistatakse need kandidaadid, kes enam kui poole koosolejate nõukogu liikmete häältest on saanud.

Walida võib ka wäljaspoolt kultuur-nõukogu koosseisu, kuid hääleõiguslikkudest kultuur-omawalitsuse liikmetest kultuur-walitsuse liikmetena on neil nõukogu koosolekutel sõnadõigus.

§ 45. Kultuur-walitsuse liikmed walitakse kultuur-nõukogu wõlutuste kehtwuse aja peale.

Kultuur-nõukogu latalisaatmise korral täidab kultuur-walitsus oma kohuseid kuni uue kultuur-nõukogu poolt walitud kultuur-walitsuse ametisse astumiseni.

§ 46. Kultuur-walitsuse liikmetest walib kultuur-nõukogu kultuur-walitsuse esimehe ja tema abi.

§ 47. Kultuur-walitsuse asjaajamine jagatakse tarwiduse järele osakondadesse. Osa-

fondade juhatajateks on kultuur-walitsuse liikmed.

§ 48. Kultuur-walitsuse ametnikud nimetab ametisse ja wabastab kultuur-walitsus.

Palgad määrab neile kultuur-nõukogu kultuur-walitsuse ettepanekul.

§ 49. Kooswate asjade ajamiseks peab kultuur-walitsus mitte vähem kui kord kuus järjekorralisi koosolekuid. Nende koosolekute päewad määratakse kultuur-walitsuse poolt kindlaks ja antakse kultuur-nõukogu poolt määratud korras awalikult teada.

M ä r k u s. Kordadel, kui asja kiiruse pärast võimalik ei ole kultuur-walitsuse otsust ära oodata, on kultuur-walitsuse esimehel wõi wastawal osakonna juhatajal õigus asju oma wastutusel ära otsustada ja sellest kultuur-walitsusele lähemal koosolekul finnitamiseks wõi lõpuliikts otsustamiseks ette kanda.

§ 50. Kultuur-walitsuse koosolekul on otseuswõimalised, kui nendest vähemalt kolm kultuur-walitsuse liiget osa wõtawad ning nende hulgas kas esimees wõi tema abi.

§ 51. Koosolekut juhatab esimees wõi tema abi. Kui nad mõlemad puuduwad, siis kultuur-walitsuse liige, keda koosolek selleks koraks walib.

Koosolekust wõiwad kultuur-walitsuse loaga wõi kutsel ka kultuur-walitsuse ametnikud ja teised asjatundjad sõnadõigusega osa wõtta.

§ 52. Kultuur-walitsuse otsused tehakse liht-hääletamusega. Jaganewad hääled pooleks, tuleb ettepanek tagasilükatuks lugeda. Hääletamine juhtub lahtiselt.

M ä r k u s. Ametnikkude walimised juunirwad salajaselt, kui seda nõuawad ühiskud kultuur-walitsuse liikmed.

§ 53. Kultuur-walitsuse liikmete amet on aiamet, kuid kultuur-nõukogu otsusel võib kultuur-walitsuse liikmetele määrata töö taju, kas koosolekute pealt wõi mõnel muul alusel.

§ 54. Kultuur-walitsuse protokolli kirjutab kultuur-walitsuse sekretär. Sekretär juhib ka kultuur-walitsuse kantseleid.

§ 55. Kultuur-walitsus esitab kultuur-omawalitsust läbikäimises walitsuse-, kohtu-, omawalitsuse- wõi muude asutustega ja isikutega.

§ 56. Kultuur-walitsuse ja temale alluwa asutuste, samuti ka kohalikkude kultuur-hoolekogude asjaajamise ja selle seaduslikkuse üldine järewalwe kuulub kultuur-walitsuse esimehele.

§ 57. Kultuur-walitsuse sisetise asjaajamise ja kultuur-omawalitsuse rahade ja waranduste walitsemise kohta annab kultuur-

nõukogu tarviduse järele sellekohaseid juhtnõure.

§ 58. Kultuur-walitsus tarvitab kultuur-omawalitsuse summasid kultuur-nõukogu poolt kinnitatud eelarwe piirides.

Eelarwe lookuseadmisel ja täitmisel, samuti eelarwete põhjal tehtud rahaliste wäljaminekute kohta aruannete andmisel tuleb käia wabariigi walitsemise ajutise korra § 12-a põhjal Wabariigi Walitsuse poolt 19. jaan. 1920 a. vastu mõetud walla- ja maakonna-omawalitsuste jissjetulekute, wäljaminekute, eelarwete ja aruannete ajutise seaduse järele.

IV.

§ 59. Järewalwe kultuur-omawalitsuse tegewuse üle kuulub siseministrile, kes teostab seda isiklikult või esitajate kaudu.

§ 60. Järewalwe teostamiseks on siseministril õigus kõigi kultuur-omawalitsuse asutuste asjaajamist igal ajal rewideerida, neilt pärida jelsutisi ja nõuda asjasseparitud waid dokumente või nende ära kirju.

Kultuur-walitsuse koosolekute protokollid või nende ära kirjad jaadetakse järewalwe otstarbel siseministrile 7 päewa jooksul peale koosolekut.

Järewalwe teostatakse omawalitsuse ajutise järewalwe seaduse ja muude seaduste korras.

§ 61. Wabariigi Walitsus võib siseministri ettepanekul kultuur-nõukogu laiali laata. Uued walimised wiitakse lõpule kolme kuu jooksul, laiali laatumise päewast arwates.

V.

§ 62. Graafikud, ühingu- ja asutused või wad kultuur-omawalitsuse poolt oma tsiwil-õiguste rikkumise puhul wiimase vastu nõudmisi esitada üldisel alusel (Tsw. kpd. sead. § 1 ja märkus).

§ 63. Täitmisele pööratud kultuur-nõukogu otjuse peale võib kaewata rahukogule administratiivkohtu korras.

§ 64. Kultuur-walitsuse korralduste mitte-seaduspärasuse peale võib kaewata rahukogule administratiivkohtu korras; kõik muud kaebused kultuur-walitsuse tegewuse peale esitatakse kultuur-nõukogule.

VI.

§ 65. Kultuur-omawalitsuse tegewuse lõpetamine wähemusrahwuste kultuur-omawalitsuse seaduse § 15 ette nähtud juhtumistel sünnib Wabariigi Walitsuse poolt iga üksku juhtumise kohta antud wastawate määruste järgi.

Riigivanem J. Jaakson.

Siseminister Einbund.

Riigisekretär R. Terras.

Wähemusrahwuse kultuur-omawalitsuse seaduse § 23 põhjal Wabariigi Walitsuse poolt 8. juunil 1925 a. kinnitatud

Gesti Wabariigi Saksa rahwuse kultuur-nõukogu walimise määrused.

(„R. T.“ nr. 31/32 — 1925 a., sead. nr. 9.)

I. Walimisringkonnad ja jaoskonnad.

§ 1. Gesti Wabariigi Saksa rahwuse kultuur-nõukogu walimisi toimetatakse kümnes walimisringkonnas, mis häälte äraandmiseks jaoskondadesse jagatakse. Walimisringkonnad moodustawad:

- I Wiru maakond ühes Rakwere ja Narwa linnaga;
- II Järwa maakond ühes Paide linnaga;
- III Harju maakond ühes Tallinna ja Baltiski linnaga;
- IV Lääne maakond ühes Saapsalu linnaga;
- V Saare maakond ühes Kuresaare linnaga;
- VI Pärnu maakond ja linn;
- VII Viljandi maakond ja linn;
- VIII Tartu maakond ja linn;
- IX Walga maakond ja linn;
- X Võru ja Petseri maakond ühes Võru ja Petseri linnaga.

§ 2. Walimisjaoskonnad määrab kindlaks iga kolme aasta jaoks siseminister kultuur-walitsuse ettepanekul.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimiste jaoks, samuti ka wähemusrahwuste kultuur-omawalitsuse seaduse §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel kinnitatakse walimisjaoskonnad siseministri poolt kultuur-nõukogu walimiste peakomitee ettepanekul.

II. Asutused, mis kultuur-nõukogu walimiste toimetamist korraldawad.

§ 3. Kultuur-nõukogu walimisi toimetawad walimiste peakomitee, ringkonna- ja kohalikud waliskomiteed.

§ 4. Peakomitee koosneb esimehest, kelleks kultuur-walitsuse esimees, liikmest — kohtunikust kohtupallati määramisel ja ühest liikmest, keda nimetab Wabariigi Walitsus siseministri ettepanekul.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimistel, samuti wähemus. omawal. sead. §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel, nimetatakse peakomitee esimees tähen-datud seaduse § 21 korras.

§ 5. Peakomitee ülesanded on:

1. Valimiste tähtaja väljakuulutamise, nende üldise käigu järele valimine ja selle hõlvustamiseks ja kiirendamiseks tarvisminewate abinõude läbiarutamine ning otsustamine;
2. Selle järele valimine, et valimisnimekirjad korras oleksid;
3. Selle järele valimine, et ringkonnakomiteed õigel ajal tegemise awaksid;
4. Valimisfedelite ja ümbrikute valimise ja nende edasitoimetamise korraldamine ringkonnakomiteedele;
5. Ringkonna- ja valiskomiteede protokollide blankettide valmistamise ja nende edasitoimetamise korraldamine ringkonnakomiteedele;
6. Korralduste tegemine krediidi asjus, mis valimiste toimetamiseks määratud;
7. Kultuur-nõukogu liikmeks walitud isikute nimekirja kokkuseadmine, selle awaldamine ja kultuur-nõukogu liikmetele sellekohaste tunnistuste väljaandmine;
8. Valimise materjali edasitoimetamine sijeminiisteeriumi omawalitsusasjade peawalitsusele.

§ 6. Ringkonnakomitee seisab koos: esimehest, selleks kohaliku Saksa kultuur-hoolekogu esimees või tema abi ja kahest liikmest sama kultuur-hoolekogu walikul. Ringkonnakomitee asukoht on: Harju ringkonnas — Tallinn, Wõru-Peiseri ringkonnas — Wõru linn, teistes ringkondades wastawa maakonna linn.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimistel, samuti wähemusr. omawal. sead. §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel, määratakse ringkonnakomiteede esimehed ja liikmed sijeminiistri poolt wastawa ringkonna Saksa rahwusest hääleõiguslike kodanikkude hulgaft kultuur-nõukogu walimiste peakomitee ettepanekul.

§ 7. Peale kandidaatide nimekirja jisseandmist on igal nimekirja jisse andnud rühmal õigus oma poolt üht esitajat ringkonnakomiteesse saata täisõigusliku komitee liikmena. Esitajaks loetakse nimekirja jisseandjate poolt eriti wolitatud isik või, kui niisugust ei ole, esimene nimekirja allakirjutaja.

§ 8. Ringkonnakomitee ülesanded on:

1. Selle järele valimine, et valiskomiteed õigel ajal oma tegemise awaksid;
2. Kandidaatide nimekirjade wastawõtmine, tähtsustamine, nummerdamine ja awalitsus nagemiseks väljapannemine;

3. Kandidaatide nimekirja ärakirjade saatmine peakomiteele hiljemalt kaks päewa peale nende jisseandmise tähtaja lõppu;

4. Peakomitee poolt saadud walimisfedelite, ümbrikute ja waliskomiteede protokollide blankettide edasitoimetamine waliskomiteedele;

5. Walimistagajärgede kokkuvõtmine, wastawas ringkonnas kultuur-nõukogu liikmeteks walitud isikute nimekirja kokkuseadmine, selle nimekirja kui ka fogu walismaterjali edasitoimetamine peakomiteele.

§ 9. Waliskomiteed seisawad koos neljast liikmest, keda walib kohalik kultuur-hoolekogu wastawa waliskomitee piirkonnas elawate Saksa rahwusest hääleõiguslike kodanikkude hulgaft. Komitee liikmed walivad emeste hulgaft esimehe ja sekretäri.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimistel, samuti wähemusr. omawal. sead. §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel määratakse waliskomiteede liikmed kultuur-nõukogu walimiste peakomitee poolt ringkonnakomiteede ettepanekul.

§ 10. Igal kandidaatide nimekirja esitajal ringkonnakomitees (§ 7) on õigus nimekirja esitajat igasse waliskomiteesse nimetada, kes komitee tööst osa wõtab täisõigusliku liikmena.

§ 11. Waliskomitee ülesanded on: walimisfedelite wastawõtmine, esialgne üselugemine oma piirkonnas ja nende edasitoimetamine ringkonnakomiteele.

§ 12. Kohalikud walitsus- ja omawalitsus-asutused peawad peakomiteele, ringkonna- ja kohalikkudele waliskomiteedele abiks olema käesolewa määrusega wiimaste peale pandud kohuste täitmisel.

III. Walimisõigus ja walijate nimekirjad.

§ 13. Igal kodanikul, kes Saksa rahwusnimekirja jisse kantud ja kellel walimisõigus wastawa omawalitsuse esituskogude walimistel, on õigus kultuur-nõukogu walimistest osa wõtta ning end sinna lasta walida. Walimistest wõtab ta osa selles walimisringkonnas, kus ta rahwusnimekirjas seisab.

Märkus. Rahwusnimekirjad peetakse Wabariigi Walitsuse erimääruse järgi.

§ 14. Walijate nimekirjad seatakse kokku kohalikkude kultuur-hoolekogude poolt.

Märkus 1. Walijate nimekirjad esimese Eesti Wabariigi Saksa rahwuse kultuur-nõukogu walimiste jaoks sea-

takse kokku W. W. määruse 17. aprillist 1925 a. („R. T.“ nr. 65/66) kohaselt.

Märkus 2. Valijate nimekirjade kokkuseadmise ajaks on siseriiklikul õiguse määrata kohalikkudesse kultuur-hoolekogudele oma esitajaid.

§ 15. Nimekirja tähendatakse valija perekonnanimi ja nimi, wanus ja elukoht. Nimekiri seatakse kokku perekonnanimi järele tähestikul järjekorras.

Keeegi ei või rohkem kui ühes nimekirjas olla.

Nimekirjad peetakse riigikeeles.

§ 16. Valijate nimekiri pannakse kohaliku kultuur-hoolekogu poolt hiljemalt nelikümne päeva enne valimisi hääletusruumis või mõnes teises kultuur-hoolekogu poolt määratud siindjas kohas avalikult järele vaatamiseks välja, millest vähemalt 3 päeva enne väljapanemist kuulutuste abil avalikult teada antakse.

§ 17. Iga hääleõiguslik kodanik, kes rahvusnimekirja kantud (§ 13), kuid kes valimisnimekirja võtmata on jäänud, on õigustatud nimekirja kokkuseadwalt ajutiselt nõudma, et teda ajavahemata nimekirja võetaks. Oma hääleõigust tuleb järelevalvel korral tõendada sellekohase tunnistusega, et ta alalise hääleõiguslikkude kodanikkude nimekirjas seisab.

See õigus lõpeb seitse päeva enne valimiste esimest päeva.

§ 18. Käesolevad valijate nimekirjade kokkuseadmise asjus esitatakse jama korras nagu hääleõiguslikkude kodanikkude alaliste nimekirjade asjus.

Märkus. Samas korras esitatakse administratiivkohtule otustamiseks valimisnimekirjade kokkuseadwalt ajutiste poolt rahuldumata jäetud siseriikliku esitajate nõudmised nimekirjade kokkuseadmise asjus.

IV. Kandidaatide nimekirjad.

§ 19. Kultuur-nõukogu valimisi toimetatakse hääleandmise kaudu ühele vastava valimisringkonna kandidaatide nimekirjale.

§ 20. Kandidaatide nimekirjad antakse ringkonna-komiteele valijate poolt hiljemalt kolmikümne päeva enne valimiste esimest päeva, misjargune tähtaeg ringkonnakomitee poolt avalikult teadmiseks välja kuulutatakse.

§ 21. Iga kandidaatide nimekiri peab vähemalt 10 valija poolt alla olema kirjutatud; allkirjad tunnistab nimekirja sisseandja nimekirja peal kirjalikult õigeks, vastutust võtmine eest oma peale võttes. Nimekirjas peab

tähendatud olema iga ettepanema kandidaadi perekonnanimi, nimi ja elukoht. Nimekirjale peab juure lisatama kõigi kandidaatide poolt teadustused, et nad nõus on endid selle nimekirja järele hääletada lasta. Nimekirjale võib ka ta ettepanija organisatsiooni nimetus juure olla lisatud, niipalju kui see seadustele ja kõlbusele vastu ei läi, mille üle ringkonnakomitee otsustab.

§ 22. Käesoleva määruse § 7 tähendatud nimekirja esitaja ringkonnakomitees nimetatakse nimekirja sisseandmise juures.

§ 23. Ei või esitada kandidaatide nimekirja kehtivuse organisatsiooni või kodanikkude rühma poolt, kelle tegemise siht on:

1. Eesti Vabariigi põhiseadusega maksimaalselt määratud riigikorra või olemasoleva ühiskondliku korra vägivaldne muutmise;
2. Eesti Vabariigi iseseisvuse lõpetamine või Vabariigi küljest mõne tema osa lahutamine, või
3. Eesti Vabariigi iseseisvust eitava propaganda arendamine.

§ 24. Iga valija võib ainult ühele kandidaatide nimekirjale alla kirjutada. Sel juhtumisel, kui üks ja sama valija mitmele nimekirjale on alla kirjutanud, loetakse tema allkiri ainult sel nimekirjal maksavaks, mis esimesena ringkonnakomiteele antud.

§ 25. Nimekirja võib üles võtta mitte üle kolme kandidaadi. Nimekirjades, kus rohkem kandidaate, jäetakse viimased arvesse võtmata.

§ 26. Käesoleva määruse § 7 tähendatud nimekirjade esitajad võivad kirjalikult teadustada, et kaks või rohkem nimekirja liituvad nimekirjade ühenduseks.

§ 27. Nimekiri kui ta eelmises paragrahis tähendatud teadaanne liitumise kohta on tagasi võetamatu.

§ 28. Juhtumisel, kui kandidaatide nimekiri käesoleva peatüki nõuetele ei vasta, teatab ringkonnakomitee juba tähepäeval tähtajal kandidaatide nimekirja esitajale. Parandusi tähendatud puuduse kõrvaldamiseks võib hiljemalt kolmikümne päeva enne valimiste päeva sisse anda.

§ 29. Sisseantud kandidaatide nimekirjad, mis käesolevas määruses ette nähtud nõuetele vastavad, nummerdatakse ringkonnakomitees sisseandmise järjekorras ning märgitakse nimekirjale, mis kuupäeval ja tunnil ta vastu võetud. Nende andmetega kviitung antakse nimekirja sisseandjale.

§ 30. Käesoleva määruse § 29 tähendatud numbrite all ja organisatsioonide nimetustega, kui need nimekirjale juure on lisatud, sea-

tasse kandidaatide nimekirjad ringkonnakomitee ruumides üles hiljemalt kaheksakümneks päeva enne esimest valimispäeva.

V. Valimisjedelite äraandmine.

§ 31. Kultuur-nõukogu valimised sünnivad peakomitee poolt kindlaks määratud ajal kolme päeva jooksul, mille hulgas ka pühapäev on, valimisjedelite isikliku äraandmise teel valijate poolt (§ 12).

§ 32. Valimise päeva, tunni, koha ja ruumi annavad valimiskomiteed mitte hiljem kui 7 päeva enne esimest valimispäeva avalikult teada.

§ 33. Valimisi toimetatakse maakonnandukogude valimisjeaduse („R. T.“ nr. 147/148 — 1920 a.) §§ 39—47, 49—51 ette nähtud korras, kusjuures § 51 maksab ka valimiste teise päeva kohta.

§ 34. Valija võib valimisjedelite ära anda muutmata kujul, sellega tähendades, et ta hääletab kandidaatide nimekirja poolt ja on seal illesloetud kandidaatide järjekorraga nõus. Ta võib aga kandidaatide järjekorda oma äranägemisel muuta, kandidaatide nime de ette vastavalt numbri (1, 2, 3) paigutades.

§ 35. Kolmandal päeval lõpetatakse kelli 2 jedelite vastuvõtmine maakonnandukogude valimisjeaduse § 51 ette nähtud korras. Selle järele loeb valimiskomitee ümbrifud üle, neid arvamata jättes. Kui ümbrifude arv valijate arvuga, kelle ilmunise kohta valijate nimekirja märkus tehtud, ühte ei lange, tehakse selle kohta protokollis märkus. Peale selle jaadetakse kogu valismaterjal ühes protokolliga kinnipitseeritud paketis viivitamata ringkonnakomiteele.

§ 36. Protokollis kantakse kõik, mis valimiskomitees istungi avamisest kuni lõpuni sünnib, eraldi kõik ettehe korraldused, komitee otsused ja teadaanded, mis tehtud komitee ruumides viibivate valijate poolt.

Protokollile kirjutavad alla esimees, komitee liikmed ja kõik koosolijad, kes seda soovivad.

VI. Valimiste tagajärgede väljaarvamine.

§ 37. Ringkonnakomitee loeb valimiskomiteedest sisse tulnud ümbrifud üle, võrreldes nende arvu vastava valimiskomitee protokollis üles antud arvuga.

Sis arvatasse ümbrifud, ja valimisjedelid forteeritakse nimekirjade järele.

Peale selle loetakse igale kandidaadile antud hääled, kusjuures esimestele kandidaatidele arvatakse üks hääle, teistele pool häälest ja kolmandale üks kolmandik häälest.

Maksimaals kui ka maksimusetuks tunnistatud valimisjedelid pannakse eraldi ümbrifude sse, mis selle järele kinni pitseeritakse.

Maksimusetuks tunnistatakse valimisjedelid:

1. Mida ühest rohkemal arvul ümbrifude sse pandud, kui nende siju sama ei ole; on nende siju aga sama, loetakse ainult üks neist maksimaals;
2. Millel valija murd märkusi teinud peale kandidaatide järjekorra äratäheendamist;
3. Mis mitte peakomitee korraldusel valmistatud ei ole.

§ 38. Igas nimekirjas seatakse kandidaadid jaadud hääle arv järele rihta. Kandidaadile, kes kõige rohkem hääli saanud, arvatakse nimekirjale antud hääle kogu arv, teisele — pool arvust ja kolmandale — üks kolmandik arvust. Niimoodi jaadud hääle arvud nimetatakse esialgseteks võrdlusarvudeks.

Kui mõni kandidaat on seisnud mitmes nimekirjas, siis arvatakse kõik tema võrdlusarvud kokku, ja see summa loetakse tema esialgseks võrdlusarvuks.

§ 39. Peale selle seatakse kõik nimekirjade ühenduses seisvad kandidaadid ritta eelmises paragrahvis tähendatud võrdlusarvude järele.

Kandidaadile, kelle võrdlusarv kõige suurem, arvatakse nimekirjade ühendusele antud hääle kogu arv, teisele pool arvust, kolmandale üks kolmandik arvust, neljandale — üks neljandik jne. Saadud arvud nimetatakse lõpuliikudeks võrdlusarvudeks.

Kui mõni kandidaat on seisnud mitmes nimekirjade ühenduses, siis arvatakse kõik tema võrdlusarvud kokku, ja jaadud summa loetakse tema lõpuliikudeks võrdlusarvuks.

§ 40. Peale selle seatakse kõik valimisringkonnas üles seatud kandidaadid ritta eelmises paragrahvis tähendatud lõpuliikude võrdlusarvude järele. Valitakse loetakse niipalju kõige suuremate võrdlusarvudega kandidaate, kui palju vastavas valimisringkonnas kultuur-nõukogu liikmeid valida on.

§ 41. Ringkonnakomitee istumised, kus toimetatakse valimiskomiteede protokollide läbivaatamist ja antud jedelite üleslugemist, on avalikud.

§ 42. Kõige selle kohta, mis ringkonnakomitee istungil sünnib, peetakse protokoll. Üksikasjaliselt märgitakse protokollis:

1. Igale nimekirjale antud hääle arv;
2. Igale kandidaadile antud hääle arv;
3. Maksimusetuks tunnistatud jedelite arv ühes põhjuste seletusega, miks need niilugusteks tunnistatud.

§ 43. Valimisjedelite maksuise küsimust otsustatakse kohtuise korral hääleteenamusega. Hääle pooltsajagunemisel annab esimehe hääli ületasu.

§ 44. Kogu valimismaterjal ühes protokolliga jaadetakse ringkonnakomitee poolt peakomiteele ning sellega lõpeb ringkonnakomitee ja valimisakomitee tegemine.

§ 45. Peakomitee teeb avalikul istungil ringkonnakomiteede protokollide põhjal lõpuliikult kindlaks, misjuures kandidaadid kultuur-nõukoguise on valitud ja saadab kogu valimismaterjali kahe päeva jooksul siseministerruumi omavalitsusajade peavalitsusele, kes seitsme päeva jooksul vastavas administratiivkohtus protestiga esineda võib.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu valimistel, samuti wähemusrahv. kultuur-omaw. sead. §§ 25 ja 27 ette nähitud juhtumistel teeb peakomitee kõige pealt kindlaks, kas wähemusr. kultuur-omaw. sead. § 25 nõutaw valijate arv valimistest oja võtnud.

VII. Valimise wabaduse õige korra kindlustamine.

§ 46. Isikud, kes süüdi on tegude toimepanekus, mille sihtiks on kultuur-nõukogu valimiste wabadust, õigust ja korraldust rikuda, wõetakse wastutusele R. j. §§ 328¹ ja 328⁷ põhjal (1912 a. järg).

VIII. Valimistegemise protesteerimise kord.

§ 47. Kaebusi valimistel tehtud wõidakuste kohta wõivad ainult isikud tõsta, kellel walimistest osawõtmise õigus, ning 3 päewa jooksul pärast walimiste lõppu. Need kaebused antakse wastawale administratiivkohtule.

§ 48. Protestid ja kaebused, mis §§ 38 ja 41 nimetatud, waatab administratiivkohtus läbi 7 päewa jooksul, walimiste asja kättesaamise päewast arwates.

§ 49. Kui kohus toimepandud walimised ühes wõi mitmes walimisringkonnas terwe ulatuses ära muudab, teeb omawalitsusajade peawalitsus korraldused wastawas walimisringkonnas uute walimiste toimepanemiseks poolteise kuu jooksul. Kultuur-nõukogu astub kokku, kui kahe kolmandiku tema liikmete seaduslikust arwust seaduslikult on valitud.

Kui kohus üksikute kultuur-nõukogu liikmete walimised kübjaks tunnistas, siis loetakse nad nõukogu liikmete nimekirjast wälja langetuseks, kuna nende asemese kasesolema määruse § 52 korras uuendatakse.

Selles paragrahwis nimetatud asjus tehtud kohtuotsused tulewad ära täita, kuid nende peale wõib ühe kuu jooksul pärast kohtuot-

just wäljakutsumist riigikohtule edasi kaewata.

§ 50. Pärast walimiste asja lõpetamist seab peakomitee kokku kultuur-nõukogu liikmete lõpuliiku nimekirja walijate poolt ette pandud kandidaatide nimekirjade järele, mis „Riigi Teatajas“ kui ka teisel kultuur-nõukogu poolt kindlaks määratud wiisil avaldatakse.

IX. Kultuur-nõukogu liikmete arv ja nende wolituste kestus.

§ 51. Sama rahwuse kultuur-nõukogu liikmete arv on 41. Üksikute walimisringkonnade peale langew arv määratakse kultuur-nõukogu poolt kindlaks, arwesse wõttes wastawas walimisringkonnas elawate rahwuse nimekirjas seiswate hääleõiguslike foda-
nikkude arwu, kusjuures aga iga walimisringkond peab esitatud olema.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimiste jaoks määratakse see arv järgmiselt:

I Wiru	walimisringkonnas	— 3	liiget.
II Järwa	„	— 2	„
III Harju	„	— 16	„
IV Lääne	„	— 2	„
V Saare	„	— 2	„
VI Pärnu	„	— 3	„
VII Wiljandi	„	— 2	„
VIII Tartu	„	— 8	„
IX Walga	„	— 1	„
X Wõru-Petseri	„	— 2	„

§ 52. Juhtumistel, kui keegi kultuur-nõukogu liige kaotab oma walimisõiguse, wõi kultuur-nõukogu liikmete koosseisust wälja langeb wähemusrahwaste kultuur-omawalitsuse korralduse määruse § 17 põhjal, lahkeb surma läbi wõi wolituse maha pannes, astub tema asemese kõige suurema lõpuliiku wõrdlusarwuga kandidaat sellest nimekirjast, mille järele lahkuja kultuur-nõukogu liige oli walitud.

Kui tähendatud nimekirjas kandidaate enam ei leidu, siis astub lahkuja asemese kõige suurema lõpuliiku wõrdlusarwuga kandidaat sellest nimekirjade ühendusest, kuhu kuulus lõppenud nimekiri; kui aga ka selles nimekirjade ühenduses enam kandidaate ei leidu, siis astub lahkuja asemese kõige suurema lõpuliiku wõrdlusarwuga kandidaat samast walimisringkonnast üldse.

Märkus. Kui lahkuja kultuur-nõukogu liige oli üles seatud mitmes kandidaatide nimekirjas, siis loetakse ta walituse selle nimekirja järele, kus tema esialgne wõrdlusarw kõige suurem.

Riigivanem J. Jaakson.

Siseminister Einbund.

Riigisekretär K. Terras.

Tapa alevivolikogu poolt 7. mail 1925 a. protokolli nr. 4 p. X all vastu võetud ja sisereministri poolt 25. mail 1925 a. kinnitatud

Sundmäärus korstnate pühkimise kohta Tapa alevis.

(Antud Alevisaaduse § 62 lit. b põhjal.)

1. Tapa alevis on korstnate ja lõõride puhastamine ja tarkekorraldamine tahmapõletamine sunduslik ning seda võivad toimetada need isikud, kellele alevivalitsus sellekohased load on välja annud.

Märkus. Tahmapõletamine võib toimida igal isikil juhtumisel ainult alevivalitsuse, kohaliku tulekorje jstsi ja politsei esitaja teadmisel.

2. Korstnapühkijaid, kes eelmise (1) § põhjal selle töö oma peale on võtnud, varustab alevivalitsus kirjaliku loa ja kviitungirahmatuga, mis nõõritud ja alevivalitsuse pihvatit kannab. Igakordne korstnate ja lõõride puhastamine peab olema sellesse raamatusse kirjutatud ja majaomaniku ehk tema asetäitja allkirjaga tõendatud. Hoolekult korstnapühkijalt võib alevivalitsus loa ja kviitungirahmatu ära võtta.

3. Igal majaomanikul peab olema alevivalitsuse poolt ette antud vormi järele kaustik, kuhu kõik korstnapühkimise korrad üles kirjutatakse, mida korstnapühkija oma allkirjaga kinnitab. See kaustik peab kontroleerimiseks alati saadaval olema.

4. Korstnapühkijad on kohustatud nende hooleks antud korstnaid ja lõõre vähemalt 6 korda aastas puhastama, nimelt iga kahe kuu tagant kord.

Märkus 1. Wabrikutes, pesumajades, avalikkudes saunades, leivaküpsetusajutustes ja pagariööstustes tuleb korstnaid pühkida iga kuu tagant.

Märkus 2. Nõuab majaomanik saadamat puhastamist, peab tema selle üle korstnapühkijaga ise kokku leppima.

5. Iga majaomanik on kohustatud § 4 ette nähtud tähtaegadel alevivalitsuse loa ja varustatud korstnapühkijatel korstnate ja lõõride puhastamist toimetada lastma.

6. Alapühitud nõge on korstnapühkijad kohustatud iga pühkimise järele korstnajalast ja ahju ning pliidi lõõridest välja võtma.

7. Kõik pühkimiseriistad ja abinõud peab korstnapühkija oma kulus muretsema, kuna majaomanikud selle eest peavad hoold kandma, et redelid, katuseuugid ja muud korstnatele juurepääsemiseks tarvilikud abinõud alati korras on. Samuti peab tarvisminev savi majaomaniku poolt valmis olema.

8. Teiab korstnapühkija korstnatel, ahjudel, lõõridel jne. wigastusi ehk muid asjaolusid, mis tulekardetavad, peab tema sellest viibimata majaomanikule ja alevivalitsusele kirjalikult teatama, mille järele majaomanik kõik abinõud kohe peab tarvitusele võtma wigastuste ja muude tulekardetavate asjaolude kõrvaldamiseks.

9. Korstnapühkijad saavad tehtud töö eest tasu majaomanikelt nende normide järele, mis alevivolikogu poolt kindlaks määratud, kusjuures majaomanikud iga puhastamise korra järele tasu välja maksma peavad, kui selles asjas majaomaniku ja korstnapühkija vahel tekkis ei ole kokku lepitud.

10. Ildine järelevalve korstnapuhastamise ja tulekaitse alal kuulub alevivalitsusele.

11. Selle sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele R. n. j. § 29 põhjal.

12. See sundmäärus astub jõusse tema avaldamisega „Riigi Teatajas“.

Alevivanem W. Gabriel.

Sekretär (allkiri).

III.

Riigikogu juhatus teadaanne mündatuse kohta Riigikogu juhatus koosseisus.

Riigikogu juhatuselt astus ära 27. mail 1925 a. esimees Jaan Tõnisson.

Riigikogu abiesimees A. Jürman.

Abisekretär J. Piiskar.

Riigikogu juhatus teadaanne mündatuse kohta Riigikogu juhatus koosseisus.

Riigikogu walis oma koosolekul 9. juunil 1925 a. esimeheks August Rei.

Riigikogu abiesimees A. Jürman.

Sekretär T. Kalbus.

Riigikogu juhatus teadaanne mündatuse kohta Riigikogu juhatus koosseisus.

Riigikogu juhatuselt astusid ära 10. juunil 1925 a.:

II abiesimees Mihkel Martna,

sekretär Tõnis Kalbus,

I abisekretär Johan Holberg.

Riigikogu walis oma koosolekul 10. juunil 1925 a. Riigikogu juhatus liikmeteks:

II abiesimeheks Tõnis Kalbus'e,

sekretäriks Johan Holberg'i,

I abisekretäriks Leopold Randkeppi.

Riigikogu abiesimees A. Jürman.

Abisekretär J. Piiskar.

3. jaoskonna töökaitsekomissjari ringkonna finnitusameti koosseisul 29. aprillil 1925 a. selle ringkonna kohta vastu võetud otsused.

I.

Muustatööliste kestmise päewapalga kindlaksmääramine tööliste õnnetusjuhtumiste korral kindlustamise seaduse § 405 ja 558 ning finnitusameti seaduse § 13, 2. jao p. 3 põhjal.

Rinnitusalamet, muustatööliste kestmise päewapalga kindlaksmääramise asja läbi waadates, otsustas muustatööliste kestmist päewapalka kindlaks määrata ühe aasta peale, 1. juunist 1925 a. järgmiselt: meestööliste täiskasvanutele (üle 17 aasta vanused) 240 marka, alaealistele (16 ja 17 a. vanused) 180 marka, lapseal. (14 ja 15 a. vanused) 120 marka; naistööliste — täiskasvanutele (üle 17 aasta vanused) 210 marka, alaealistele (16 ja 17 a. vanused) 150 marka, lapsealistele (14 ja 15 a. vanused) 120 marka.

II.

Haigemajas arstimise eest tasunormi kindlaksmääramine tööliste haiguste vastu finnitusseaduse § 306, tööliste õnnetusjuhtumiste korral kindlustamise seaduse § 395 ja finnitusalameti seaduse § 13, 1. jao p. 7 ning 2. jao p. 1 põhjal.

Rinnitusalamet, haigemajas arstimise eest tasunormi kindlaksmääramise asja läbi waadates, otsustas: tööliste haigemajas arstimise ja ülespidamise eest tasunorm ühe päewa kohta III klassis ühe aasta peale määrata 1. juunist 1925 a. — 250 marka.

Märkus. Sidematerjal, rohud ja teised arstimismahendid arvatakse nende tegeliku väärtuse järele.

III.

Tööliste naturasantawa toidu- ja forterihinna kindlaksmääramine tööliste haiguste vastu finnitusseaduse § 267 p. 2, tööliste õnnetusjuhtumiste korral kindlustamise seaduse § 403 p. 2 ja finnitusalameti seaduse § 13, 1. jao p. 1 ning 2. jao p. 2 põhjal.

Rinnitusalamet, tööliste naturasantawa toidu- ja forterihinna kindlaksmääramise asja läbi waadates, otsustas: tööliste antawa päewase toidunormi hinnaks määrata ühe aasta peale, arvates 1. juunist 1925 a. 100 marka päewas.

Korterihind tööliste palga ja toidunormi hinna järele protsentuaalselt arvata järgmiselt:

orter ühes kütte ja valgustusega	20%
orter ühes küttega	19%
orter ühes valgustusega	16%
orter ilma kütte ja valgustusega	15%

Rinnitusalameti juhataja, Narwa l. jsk.
rahukohtunik J. V. P. i. r. n.

3. jsk. töökaitsekomissjar D. W. a. h. t. r. a.

Posti peavalitsuse teadaanded.

Matkus j. a. on avatud alljärgnevad avalikud telefoni-kõnepunktid:

Läänemaal:

1. 20. mail Sinalepa wallamajas „Sinalepa“ nimeline.
2. 20. mail Ridaia postiagentuuris „Ridaia“ nimeline.
3. 23. mail Saapjalus „Saapjalu Kuurjal“ nimeline.

Kõik kolm kõnepunkti on ühenduses Saapjalu keskaamaga.

Wiljandimaal:

4. 6. mail Wastemõisa wallas „Rildo“ nimeline, mis ühendatud Suure-Jaani keskaamaga.
5. 15. mail Wõhma raudteejaamas „Wõhma raudteejaam“ nimeline, mis ühendatud Wõhma keskaamaga.
6. 16. mail Pärtsi wallamajas „Pärtsi“ nimeline, mis ühendatud Wiljandi keskaamaga.
7. 23. mail Narwa raudteejaamas „Narwa raudteejaam“ nimeline, mis ühendatud Narwa keskaamaga.

29. mail j. a. on avatud Tallinnas, Teenritän. nr. 4, Marjelle kohvikus, „Marjelle“ nimeline avalik telefoni kõnepunkt, mis ühenduses linnakeskaama kommutaatoriga nr. 3050 all.

25. mail j. a. on avatud Basalemma raudteejaamas „Basalemma raudteejaam“ nimeline avalik telefoni kõnepunkt.

Basalemma raudteejaama kõnepunkt on ühenduses Basalemma telefoni agentuuriga.

Peainsener P. E. t. r. u. f.

Tehnika-osak. juhataja abi W. P. a. a. f.